

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 13. februarja 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Členi 49 PDEU, 101 PDEU in 102 PDEU — Uredba (EGS) št. 2454/92 — Uredba (ES) št. 12/98 — Dejavnost oddajanja vozil z voznikom v najem — Nacionalna in regionalna ureditev — Dovoljenje, ki ga izdajo občine — Pogoji — Povsem notranji položaji — Pristojnost Sodišča — Dopustnost vprašanj“

V združenih zadevah C-162/12 in C-163/12,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italija), z odločbama z dne 19. oktobra 2011 in 1. decembra 2011, ki sta prispeli na Sodišče 2. aprila 2012, v postopkih

Airport Shuttle Express scarl (C-162/12),

Giovanni Panarisi (C-162/12),

Società Cooperativa Autonoleggio Piccola arl (C-163/12),

Gianpaolo Vivani (C-163/12)

proti

Comune di Grottaferrata,

ob udeležbi

Federnoleggio,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh (poročevalec), sodnika, C. Toader, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19. junija 2013,

* Jezik postopka: italijanščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Airport Shuttle Express scarl, G. Panarisija, Società Cooperativa Autonoleggio Piccola arl, G. Vivanija in Federnoleggio P. Troianiello, odvetnik,
- za Comune di Grottaferrata M. Giustiniani in N. Moravia, odvetnika,
- za Evropsko komisijo J. Hottiaux in F. Moro, agentki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 26. septembra 2013

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago členov od 3 PEU do 6 PEU, 49 PDEU, 101 PDEU in 102 PDEU ter Uredbe Sveta (EGS) št. 2454/92 z dne 23. julija 1992 o pogojih, pod katerimi lahko prevozniki nerezidenti opravljajo nacionalni cestni prevoz oseb v državi članici (UL L 251, str. 1) in Uredbe Sveta (ES) št. 12/98 z dne 11. decembra 1997 o pogojih, pod katerimi lahko prevozniki nerezidenti opravljajo nacionalni cestni prevoz oseb v državi članici (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 3, str. 501).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med družbo Airport Shuttle Express scarl (v nadaljevanju: Airport Shuttle Express), G. Panarisijem, družbo Società Cooperativa Autonoleggio Piccola arl (v nadaljevanju: Autonoleggio Piccola) in G. Vivanijem na eni strani ter Comune di Grottaferrata na drugi strani v zvezi z začasnim preklicem dovoljenj za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem („noleggio con conducente“, v nadaljevanju: oddajanje vozil z voznikom v najem). Federnoleggio, združenje podjetij, ki oddajajo avtomobile in avtobuse z voznikom v najem, je v obeh sporih interveniralo v podporo tožečih strank v postopkih v glavni stvari.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uredba št. 2454/92 je bila s sodbo z dne 1. junija 1994 v zadevi Parlament proti Svetu (C-388/92, Recueil, str. I-2067) razglašena za nično.
- 4 Člen 1 Uredbe št. 12/98 določa:

„Vsak prevoznik, ki opravlja cestne prevoze potnikov za najem ali plačilo [...], lahko pod pogoji, ki jih določa ta uredba in brez diskriminacije glede njegovega državljanstva ali kraja, kjer ima sedež, začasno opravlja notranje prevoze oseb za najem ali plačilo v drugi državi članici [...], pri čemer ni treba, da ima v tej državi statutarni sedež ali drugo poslovno enoto.

[...]“
- 5 Člen 2, točka 4, Uredbe št. 12/89 določa, da pojem „vozila“ pomeni „motorna vozila, ki so zaradi vrste konstrukcije in opreme primerna za prevoz več kot devet oseb, skupaj z voznikom, in so predvidena za ta namen“.

- 6 Iz člena 2(2)(d) Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, str. 36) je razvidno, da se ta direktiva ne uporablja za storitve na področju prevoza, ki jih zajema področje uporabe naslova VI tretjega dela Pogodbe DEU.

Italijansko pravo

Nacionalna ureditev

- 7 Člen 3 okvirnega zakona št. 21 z dne 15. januarja 1992 o prevozu potnikov z javnimi nelinejskimi prevozi (GURI št. 18 z dne 23. januarja 1992), kakor je bil spremenjen z uredbo-zakonom št. 207 z dne 30. decembra 2008 (GURI št. 304 z dne 31. decembra 2008) in po spremembi potrjen v zakon z zakonom št. 14 z dne 27. februarja 2009 (redni dodatek h GURI št. 49 z dne 28. februarja 2009, v nadaljevanju: zakon št. 21/1992), določa:

„1. Oddajanje vozil z voznikom v najem je namenjeno uporabnikom, ki v remizi zahtevajo določeno storitev za določen čas in/ali za določeno potovanje.

2. Prevozna sredstva morajo biti parkirana v remizi [...]

3. Sedež prevoznika in remiza za vozila morata biti izključno na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje.“

- 8 Člen 7 zakona št. 21/1992 določa:

„1. Imetniki licence za opravljanje taksi storitev ali dovoljenja za oddajanje vozil z voznikom v najem se lahko z namenom svobodnega opravljanja dejavnosti:

[...]

b) povezujejo v proizvodne in delovne zadrage, s čimer so mišljene zadrage v skupnem lastništvu, ali v storitvene zadrage, ki poslujejo v skladu z veljavno zakonodajo o zadrugah;

c) povezujejo v konzorcije med podjetji, ki se ukvarjajo z obrtniškimi dejavnostmi, in v vse druge oblike, ki jih predvideva zakon;

[...]

2. V primerih iz odstavka 1 je dovoljeno prenesti licenco ali dovoljenje tam navedenim subjektom in ob umiku, izgubi pravice ali izključitvi istih subjektov prevzeti licenco ali dovoljenje, ki je bilo pred tem dodeljeno.

[...]“

- 9 Člen 8 tega zakona določa:

„1. Licenco za opravljanje taksi storitev in dovoljenje za opravljanje storitev oddajanja vozil z voznikom v najem izdajajo občinske uprave na podlagi javnega razpisa osebam, ki so lastniki vozil [...] ali ki imajo vozila v zakupu; te osebe lahko storitve opravljajo same ali v sodelovanju s kom drugim.

2. Licenca ali dovoljenje se nanaša na eno samo vozilo [...]. Ista oseba lahko [...] pridobi več dovoljenj za opravljanje storitve oddajanje vozil z voznikom v najem [...]

3. Za pridobitev in ohranjanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje storitve oddajanja vozil z voznikom v najem je potrebno na podlagi veljavnega pravnega naslova imeti sedež, remizo [...] na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje.“

10 Člen 11(2) in (4) zakona št. 21/1992 določa:

„2. Uporabnik vstopi oziroma storitev se začne opravljati na ozemlju občine, ki je izdala licenco, in se opravi na kateri koli namembni kraj, ob predhodnem soglasju voznika, če je namembni kraj zunaj meja občine ali somestja, če ni v členu 4(5) določeno drugače.

[...]

4. Rezervacija najema vozila z voznikom se opravi v remizi. Vsak posamezen najem vozila z voznikom se začne in konča v remizi, ki je v občini, ki je izdala dovoljenje, s povratkom v remizo, uporabnik pa lahko vstopi in izstopi tudi na ozemlju drugih občin.“

11 Iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, je razvidno, da člen 14a(2) zakona št. 11 z dne 4. februarja 2005, ki je bil vanj dodan z zakonom št. 88 z dne 7. julija 2009 o določbah, sprejetih za izvedbo obveznosti, ki izhajajo iz članstva Italije v Evropskih skupnostih – skupnostni zakon 2008 (redni dodatek h GURI št. 161 z dne 14. julija 2009), določa, da se „za italijanske državljane ne uporabljajo pravila in prakse notranjega italijanskega prava, ki imajo diskriminatorne učinke v primerjavi s pogoji in obravnavanjem državljanov Skupnosti, ki imajo stalno prebivališče na nacionalnem ozemlju“.

Ureditev dežele Lacij

12 Člen 5 zakona dežele Lacij št. 58 z dne 26. oktobra 1993, ki vsebuje določbe o izvajanju javnega nelinejskega prevoza in predpise o vlogi voznikov v javnem nelinejskem prevozu iz člena 6 zakona št. 21/1992 (*Bollettino ufficiale della Regione Lazio* št. 31 z dne 10. novembra 1993), kakor je bil spremenjen s členom 58 zakona dežele Lacij št. 27 z dne 28. decembra 2006 (redni dodatek št. 5 k *Bollettino ufficiale della Regione Lazio* št. 36 z dne 30. decembra 2006, v nadaljevanju: deželni zakon št. 58/1993), določa:

„Oddajanje vozil z voznikom v najem je namenjeno uporabnikom, ki na sedežu prevoznika zahtevajo določeno storitev za določen čas in/ali za določeno pot. Uporabnik vstopi oz. storitev se začne opravljati na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje. Storitve se opravi na kateri koli namembni kraj. Prevozna sredstva so parkirana v remizi.“

13 Člen 10 deželnega zakona št. 58/1993, naslovljen „Obveznosti imetnikov licenc za opravljanje prevozov s taksiji in imetnikov dovoljenja za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem“, v drugem odstavku določa:

„Ob upoštevanju določb [...] uporabnik vstopi oziroma se začne storitev opravljati izključno na ozemlju občine, ki je izdala licenco ali dovoljenje, in se opravi na kateri koli namembni kraj, ob predhodnem soglasju voznika, če je namembni kraj zunaj meja občine.“

14 Člen 17 deželnega zakona št. 58/1993 določa pogoje za vpis v deželni register voznikov. Odstavek 1(a) tega člena določa, da mora biti oseba, ki se želi vpisati, „italijanski državljan ali državljan države Evropske gospodarske skupnosti“.

Spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 15 Z odločbama z dne 1. februarja 2011 je Comune di Grottaferrata (občina Grottaferrata) za trideset dni od 14. marca 2011 odvzela dovoljenja za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem, ki ju je izdala G. Panarisiju in G. Vivaniju. To je storila zaradi ugotovitve kršitve členov 3 in 11(4) zakona št. 21/1992 ter členov 5 in 10 deželnega zakona št. 58/1993, saj te določbe določajo izključno in obvezno uporabo remize, ki je na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje za opravljanje zadevne dejavnosti, ter začetek in konec storitve v isti remizi. Po pregledih je bilo namreč ugotovljeno, da vozila, namenjena za opravljanje storitev iz teh dovoljenj, ne uporabljajo remiz na ozemlju Comune di Grottaferrata, ampak remize na ozemlju občine Rim, kjer sta sedeža družb Airport Shuttle Express in Autonoleggio Piccola, na kateri sta G. Panarisi in G. Vivani prenesla navedeni dovoljenja.
- 16 Družba Airport Shuttle Express in G. Panarisi ter družba Autonoleggio Piccola in G. Vivani so pred predložitvenim sodiščem vložili tožbi za razglasitev ničnosti zgoraj navedenih ukrepov, s katerima izpodbijajo njuno zakonitost zlasti na podlagi zakonodaje Unije na področju prevoza, notranjega trga in konkurence.
- 17 Predložitveno sodišče navaja, da nelinejski prevoz z voznikom v pravu Unije ni posebej urejen. Vseeno pa naj bi bilo v obravnavani zadevi treba upoštevati predpise Unije o prevozu oseb. Tako naj bi se pravo Unije na področju svobode ustanavljanja in svobodne konkurence v celoti uporabljalo v sektorju prevoza. Predložitveno sodišče se sklicuje med drugim na liberalizacijo prevoza na notranjem trgu, na katero se nanaša Uredba št. 2454/92, ter na liberalizacijo, ki naj bi bila v sektorju avtobusnih prevoznikov opravljena z Uredbo št. 12/98. Sklicuje se tudi na člen 92 PDEU. V zvezi s svobodno konkurenco navaja člena 101 PDEU in 102 PDEU v povezavi s členi 3 PEU, 4(3) PEU in od 3 PDEU do 6 PDEU.
- 18 Po mnenju predložitvenega sodišča sta upoštevni italijanska nacionalna in italijanska deželna ureditev v nasprotju s členom 49 PDEU. To sodišče meni tudi, da ti ureditvi vsebujeta ukrepe, ki ovirajo učinkovito konkurenco med gospodarskimi subjekti na trgu prevoza.
- 19 Zato je Tribunale amministrativo regionale per il Lazio prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji, ki sta v zadevah C-162/12 in C-163/12 enaki:
- „1. Ali člen 49 PDEU, členi [od] 3 PEU [do] 6 PEU, člena 101 PDEU in 102 PDEU ter Uredba [št. 2454/92] in Uredba [št. 12/98] nasprotujejo uporabi členov 3(3) in 11 zakona [št. 21/1992] v delu, v katerem določata: ‚[...] Sedež prevoznika in remiza morata biti izključno na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje,‘ in ‚[...] Rezervacija najema vozila z voznikom se opravi v remizi. Vsak posamezni najem vozila z voznikom se začne in konča v remizi, ki je v občini, ki je izdala dovoljenje, z vrnitvijo v remizo, uporabnik pa lahko vstopi in izstopi tudi na ozemlju drugih občin. [...]‘?
2. Ali člen 49 PDEU, členi [od] 3 PEU [do] 6 PEU, člena 101 PDEU in 102 PDEU ter Uredba [št. 2454/92] in Uredba [št. 12/98] nasprotujejo uporabi členov 5 in 10 [deželnega] zakona [št. 58/1993] v delu, v katerem določata: ‚[...] Uporabnik vstopi oziroma storitev se začne opravljati na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje,‘ in ‚[...] uporabnik vstopi oziroma storitev se začne opravljati izključno na ozemlju občine, ki je izdala licenco ali dovoljenje, in se opravi v kateri koli namembni kraj, ob predhodnem soglasju voznika, če je namembni kraj zunaj meja občine. [...]‘?
- 20 S sklepom predsednika Sodišča z dne 2. maja 2012 sta bili zadevi C-162/12 in C-163/12 združeni za pisni in ustni del postopka ter izdajo skupne sodbe.

Predlogi, predloženi po koncu ustnega postopka

- 21 Z vlogo, vloženo v sodno tajništvo Sodišča 31. oktobra 2013, ki je bila dopolnjena z dodatkom, vloženim 21. novembra 2013, so družba Airport Shuttle Express, G. Panarisi, družba Autonoleggio Piccola, G. Vivani in združenje Federnoleggio predlagali ponovno odprtje ustnega postopka. Po njihovem mnenju je ob upoštevanju sklepnih predlogov generalne pravobranilke tako ponovno odprtje nujno, da bi se, prvič, zapolnile nekatere dejanske vrzeli v zvezi z vprašanjem dopustnosti predlogov za sprejetje predhodne odločbe in, drugič, omogočila razprava o morebitnem vplivu na to vprašanje postopka izdaje dovoljenj za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem, ki ga vodijo italijanske občine.
- 22 Podredno navedene osebe predlagajo Sodišču, naj od predložitvenega sodišča zahteva predložitev podrobnejših podatkov v skladu s členom 101 Poslovnika Sodišča.
- 23 V skladu s členom 83 Poslovnika lahko Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, ali če stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča, ali če je v zadevi treba odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.
- 24 Vendar je treba navesti, da je na podlagi člena 252, drugi odstavek, PDEU dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča zahteva njegovo sodelovanje. Pri opravljanju svoje naloge lahko predlog za sprejetje predhodne odločbe po potrebi analizira v širšem okviru, in ne prav v takem, kakršnega je opredelilo predložitveno sodišče ali stranke v postopku v glavni stvari. Ker Sodišče ni vezano na sklepne predloge generalnega pravobranilca niti na obrazložitev, na kateri temeljijo, ponovno odprtje ustnega postopka na podlagi člena 83 Poslovnika ni nujno vsakič, ko generalni pravobranilec obravnava pravno vprašanje, o katerem naj se stranki ne bi izrekli (glej zlasti sodbe z dne 22. maja 2008 v zadevi Feinchemie Schwebda in Bayer CropScience, C-361/06, ZOdl., str. I-3865, točka 34; z dne 11. aprila 2013 v zadevi Novartis Pharma, C-535/11, točka 31, in z dne 12. decembra 2013 v zadevi Carratù, C-361/12, točka 19).
- 25 V teh okoliščinah predlogu za ponovno odprtje ustnega postopka ni mogoče ugoditi.
- 26 Kar zadeva možnost, predvideno v členu 101 Poslovnika, od predložitvenega sodišča zahtevati predložitev podrobnejših podatkov, je iz ustaljene sodne prakse razvidno, kot je zdaj določeno tudi v členu 94(b) in (c) tega poslovnika, da je predložitvena odločba temelj postopka predhodnega odločanja pred Sodiščem, zato je nujno potrebno, da nacionalno sodišče jasno navede dejanski in pravni okvir spora o glavni stvari ter vsaj minimalno obrazloži razloge, zakaj je izbralo določbe Unije, katerih razlago zahteva, in povezavo, ki jo je ugotovilo med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki se uporablja v sporu, o katerem odloča (glej v tem smislu zlasti sklep z dne 28. junija 2000 v zadevi Laguillaumie, C-116/00, Recueil, str. I-4979, točki 23 in 24, in sodbi z dne 19. aprila 2007 v zadevi Asemfo, C-295/05, ZOdl., str. I-2999, točka 33, in z dne 21. februarja 2013 v zadevi Mora IPR, C-79/12, točka 37).
- 27 V teh okoliščinah Sodišče meni, da v okviru obravnavanih zadev od predložitvenega sodišča ni treba zahtevati predložitve podrobnejših podatkov.

Predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 28 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je različne določbe prava Unije treba razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni in deželni ureditvi v zvezi s pogoji za izdajo dovoljenja in za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem.

- 29 Glede na besedilo zastavljenih vprašanj je treba najprej opozoriti, da v okviru člena 267 PDEU Sodišče ni pristojno za odločanje niti o razlagi zakonskih in drugih nacionalnih predpisov niti o skladnosti teh predpisov s pravom Unije (glej zlasti sodbi z dne 18. novembra 1999 v zadevi Teckal, C-107/98, Recueil, str. I-8121, točka 33, in z dne 23. marca 2006 v zadevi Enirisorse, C-237/04, ZOdl., str. I-2843, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 30 Poleg tega je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da mora Sodišče, če so bila vprašanja neprimerno oblikovana ali če presegajo pooblastila, ki jih ima v skladu s členom 267 PDEU, iz vseh podatkov, ki jih je posredovalo nacionalno sodišče, in zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe razbrati dele prava Unije, ki ob upoštevanju predmeta spora zahtevajo razlago (glej zlasti sodbo z dne 11. marca 2010 v zadevi Attanasio Group, C-384/08, ZOdl., str. I-2055, točka 18 in navedena sodna praksa). Za to mora Sodišče po potrebi preoblikovati predložena vprašanja (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Attanasio Group, točka 19, ter sodbi z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Fuß, C-243/09, ZOdl., str. I-9849, točka 39 in navedena sodna praksa, in z dne 4. oktobra 2012 v zadevi Byankov, C-249/11, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 31 Na podlagi te sodne prakse je mogoče ugotoviti, da čeprav se glede na besedilo postavljenih vprašanj zdi, da se z njimi poskuša doseči neposredna uporaba prava Unije za spora o glavni stvari, pa v resnici predložitveno sodišče meri na razlago tega prava glede na pravne in dejanske elemente sporov o glavni stvari.
- 32 Poleg tega je treba navesti, kot je navedla generalna pravobranilka v točki 20 sklepnih predlogov, da se Uredba št. 12/98, na katero se nanašata postavljeni vprašanja, ne uporablja za zadevno dejavnost iz postopkov v glavni stvari, saj se v skladu s svojim členom 2, točka 4, ta uredba uporablja zgolj za vozila, ki so zaradi vrste konstrukcije in opreme primerna za prevoz več kot devet oseb, skupaj z voznikom, in so predvidena za ta namen. Iz točke 3 te sodbe je tudi razvidno, da je Uredbo št. 2454/92 Sodišče razglasilo za nično.
- 33 Poleg tega postavljeni vprašanja poleg členov 49 PDEU, 101 PDEU in 102 PDEU omenjata tudi člene „[od] 3 PEU [do] 6 PEU“. Glede pravil o konkurenci, ki jih vsebujeta člena 101 PDEU in 102 PDEU, je kljub nenatančnosti predlogov za sprejetje predhodne odločbe v zvezi s tem iz njiju mogoče sklepati (glej po analogiji med drugim zgoraj navedeno sodbo Byankov, točka 58 in navedena sodna praksa), da bi se ta predloga – glede na dejansko stanje sporov o glavni stvari – v resnici lahko nanašala na razlago obeh določb v povezavi s členom 4(3) PEU in členom 106 PDEU.
- 34 Poleg tega, kot je pravilno navedla Evropska komisija, se postavljeni vprašanja nanašata na obveznosti, ki izhajajo iz predpisov iz postopkov v glavni stvari in so širše od obveznosti, zaradi domnevnega neupoštevanja katerih je prišlo do sporov o glavni stvari. Kot je namreč razvidno iz točke 15 te sodbe, se spora o glavni stvari nanašata zgolj na neupoštevanje obveznosti uporabljati zgolj remizo na območju občine, ki je izdala dovoljenje za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem, in obveznosti začeti in končati vsako storitev prevoza v navedeni remizi.
- 35 Postavljeni vprašanja pa glede na svoje besedilo dajeta vtis, da se poleg tega nanašata še, prvič, na obveznost, da mora biti sedež prevoznika izključno na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje, drugič, na zahtevo, da se rezervacije najema vozila z voznikom opravijo v remizi, ki se uporablja za navedeno dejavnost, in tretjič, na obveznost, da uporabnik vstopi izključno na ozemlju občine, ki je izdala to dovoljenje. V zvezi s temi tremi obveznostmi sta torej postavljeni vprašanja zgolj hipotetični.
- 36 Zato je treba postavljeni vprašanja razumeti tako, da se z njima v bistvu poskuša izvedeti, ali je člen 49 PDEU in pravila Unije na področju konkurence treba razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni in deželni ureditvi, kot sta ti v postopkih v glavni stvari, kadar ti določata obveznosti, da mora biti remiza, ki se uporablja za dejavnost oddajanja vozil z voznikom v najem, izključno na ozemlju občine, ki je izdala dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, da morajo biti vozila, ki se uporabljajo za navedeno dejavnost, parkirana v tej remizi in da se morajo vse vožnje začeti in končati v navedeni remizi.

- 37 Kar v zvezi s tem zadeva, na prvem mestu, pravila Unije na področju konkurence, čeprav se člena 101 PDEU in 102 PDEU sama po sebi res nanašata le na ravnanje podjetij, in ne na zakonodajo ali druge predpise, ki jih sprejmejo države članice, to še ne pomeni, da ta člena v povezavi s členom 4(3) PEU, ki določa dolžnost sodelovanja, držav članic ne zavezuje k temu, da ne sprejmejo ukrepov ali jih ohranjajo v veljavi, tudi zakonske ali podzakonske, ki bi lahko izničili polni učinek pravil konkurence, ki veljajo za podjetja (glej sodbe z dne 16. novembra 1977 v zadevi GB-Inno-BM, 13/77, Recueil, str. 2115, točka 31; z dne 9. septembra 2003 v zadevi CIF, C-198/01, Recueil, str. I-8055, točka 45 in navedena sodna praksa, in z dne 22. decembra 2010 v zadevi Yellow Cab Verkehrsbetrieb, C-338/09, ZOdl., str. I-13927, točka 25).
- 38 Vendar je iz ustaljene sodne prakse Sodišča razvidno, da nujnost razlage prava Unije, ki bi bila koristna za nacionalno sodišče, zahteva, da to sodišče opredeli pravne in dejanske elemente vprašanj, ki jih postavlja, ali vsaj razloži dejstva, ki so bila podlaga za ta vprašanja. Te zahteve veljajo zlasti na področju konkurence, za katero so značilni zapleteni dejanski in pravni položaji (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Attanasio Group, točka 32 in navedena sodna praksa, in sodbo z dne 10. maja 2012 v združenih zadevah Duomo Gpa in drugi, od C-357/10 do C-359/10, točka 22).
- 39 V obravnavani zadevi pa v predložitvenih odločbah Sodišču niso podani dejanski in pravni elementi, ki bi mu omogočali ugotoviti okoliščine, v katerih bi lahko ureditvi, kot sta ti v postopkih v glavni stvari, spadali pod člena 101 PDEU in 102 PDEU v povezavi s členoma 4(3) PEU in 106 PDEU. V navedenih odločbah zlasti ni nobenega pojasnila glede povezave, ki naj bi bila vzpostavljena med temi določbami in sporoma o glavni stvari ali predmetom teh sporov.
- 40 V teh okoliščinah je postavljeni vprašanji v delu, v katerem se z njima poskuša pridobiti razlaga navedenih določb, treba šteti za nedopustni (glej po analogiji zlasti zgoraj navedeno sodbo Duomo Gpa in drugi, točka 24).
- 41 Na drugem mestu, kar zadeva člen 49 PDEU, ni sporno, da so vsi elementi sporov o glavni stvari omejeni na eno samo državo članico. V teh okoliščinah je treba preveriti, ali je Sodišče v teh zadevah pristojno za odločanje o tej določbi (glej po analogiji zlasti sodbi z dne 31. januarja 2008 v zadevi Centro Europa 7, C-380/05, ZOdl., str. I-349, točka 64, in z dne 22. decembra 2010 v zadevi Omalet, C-245/09, ZOdl., str. I-13771, točki 9 in 10, ter zgoraj navedeno sodbo Duomo Gpa in drugi, točka 25).
- 42 Praviloma namreč za ureditvi, kakršni sta ti iz postopkov v glavni stvari, ki se v skladu s svojim besedilom enako uporabljata za gospodarske subjekte s sedežem na ozemlju Republike Italije in za gospodarske subjekte s sedežem v drugih držav članicah, določbe, ki se nanašajo na temeljne svoboščine, ki jih zagotavlja Pogodba DEU, veljajo le, kadar se ti ureditvi uporabljata za položaje, ki so povezani s trgovino med državami članicami (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 7. maja 1997 v združenih zadevah Pistre in drugi, od C-321/94 do C-324/94, Recueil, str. I-2343, točka 45, in z dne 5. decembra 2000 v zadevi Guimont, C-448/98, Recueil, str. I-10663, točka 21, ter zgoraj navedeno sodbo Duomo Gpa in drugi, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 43 Kar natančneje zadeva člen 49 PDEU, je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da se ta določba ne more uporabljati za dejavnosti, ki nimajo nobene stične točke s katerim koli položajem, za katerega velja pravo Unije, in katerih vsi upoštevni elementi so omejeni na eno državo članico (glej v tem smislu zlasti sodbe z dne 8. decembra 1987 v zadevi Gauchard, 20/87, Recueil, str. 4879, točka 12; z dne 20. aprila 1988 v zadevi Bekaert, 204/87, Recueil, str. 2029, točka 12; z dne 1. aprila 2008 v zadevi Gouvernement de la Communauté française in gouvernement wallon, C-212/06, ZOdl., str. I-1683, točka 33, in z dne 21. junija 2012 v zadevi Susisalo in drugi, C-84/11, točka 18 in navedena sodna praksa).

- 44 Res je, da je iz sodne prakse, ki izhaja iz zgoraj navedene sodbe Guimont, razvidno, da bi tudi v povsem notranjem položaju lahko odgovor na vprašanja o temeljnih svoboščinah prava Unije koristil predložitvenemu sodišču, zlasti če bi nacionalno pravo od tega sodišča zahtevalo, da mora domačemu državljanu zagotoviti enake pravice, kot jih ima v enakem položaju na podlagi prava Unije državljan druge države članice (glej zlasti sodbo z dne 1. julija 2010 v zadevi Sbarigia, C-393/08, ZOdl., str. I-6337, točka 23, in zgoraj navedeno sodbo Susisalo in drugi, točka 20 in navedena sodna praksa).
- 45 V obravnavani zadevi se primer, omenjen v sodni praksi, navedeni v prejšnji točki, v okviru sporov o glavni stvari nanaša na pravice, ki bi jih državljan države članice, ki ni Italijanska republika, lahko imel na podlagi prava Unije, če bi bil v enakem položaju kot tožeče stranke v postopkih v glavni stvari.
- 46 Iz spisa, ki je na voljo Sodišču, pa je razvidno, da imajo tožeče stranke iz postopkov v glavni stvari že sedeže v Italiji in imajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti oddajanja vozil z voznikom v najem iz Comune di Grottaferrata. Njihova dovoljenja so bila začasno preklicana zaradi nespoštovanja nekaterih pogojev iz teh dovoljenj. Navedene tožeče stranke dejavnosti ne nameravajo začeti drugje, bodisi v Italiji ali v drugi državi članici. V tožbah ne izpodbijajo splošnega sistema ureditve te dejavnosti ali načina, na katerega se izdajajo dovoljenja. Poskušajo zgolj doseči umik nekaterih pogojev, določenih v dovoljenjih, ki jih že imajo.
- 47 Torej bi državljan države članice, ki ni Republika Italija, v enakem položaju, kot je ta, v katerem so tožeče stranke iz postopkov v glavni stvari, v teoriji že opravljal stalno in trajno gospodarsko dejavnost v gospodarski enoti na italijanskem ozemlju.
- 48 Zadevi v glavni stvari sta torej analogni zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Sbarigia in v kateri se je vprašanje nanašalo na morebitno odobritev odstopanja glede odpiralnega časa v neki lekarni in v kateri zato iz ničesar ni izhajalo, kako bi lahko imela taka odločba kakršen koli učinek na gospodarske subjekte iz drugih držav članic (glej sodbo z dne 5. decembra 2013 v združenih zadevah Venturini in drugi, od C-159/12 do C-161/12, točka 27).
- 49 V teh okoliščinah razlaga člena 49 PDEU v zvezi s svobodo ustanavljanja ni upoštevana za spora, ki potekata pred predložitvenim sodiščem.
- 50 Glede na zgornje navedbe Sodišče v obravnavani zadevi ni pristojno za razlago člena 49 PDEU v zvezi z dejstvi iz postopkov v glavni stvari.
- 51 Glede na vse zgornje ugotovitve Sodišče ni pristojno za odgovor na zadevna predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale per il Lazio, v delu, v katerem se nanašata na razlago člena 49 PDEU. V delu, v katerem se navedena predloga nanašata na razlago drugih določb prava Unije, ju je treba razglasiti za nedopustna.

Stroški

- 52 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Sodišče Evropske unije ni pristojno za odgovor na predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italija) z odločbama z dne 19. oktobra 2011 in 1. decembra 2011 v združenih zadevah C-162/12 in C-163/12, v delu, v katerem se nanašata na razlago člena 49 PDEU. V delu, v katerem se navedena predloga nanašata na razlago drugih določb prava Unije, sta nedopustna.

Podpisi